

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-232/97 - 19

Datum: 13. 9. 2001

S K L E P

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobud Sindikata igralniških delavcev Slovenije iz Nove Gorice, ki ga zastopa predsednik IO Robert Semič, in Sindikata podjetja Hit iz Nove Gorice, ki ga zastopa predsednica Jožica Bole, na seji dne 13. septembra 2001

s k l e n i l o :

Pobudi za začetek postopka za oceno ustavnosti 13. člena Zakona o lastninskem preoblikovanju pravnih oseb z družbenim kapitalom, ki prirejajo posebne igre na srečo in o strukturi kapitala pravnih oseb, ki opravljajo dejavnost prirejanja posebnih iger na srečo (Uradni list RS, št. 40/97), se zavržeta.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Sindikat igralniških delavcev Slovenije in Sindikat podjetja Hit izpodbijata 13. člen Zakona o lastninskem preoblikovanju pravnih oseb z družbenim kapitalom, ki prirejajo posebne igre na srečo in o strukturi kapitala pravnih oseb, ki opravljajo dejavnost prirejanja posebnih iger na srečo (v nadaljevanju ZLPPOD), ker po njunem mnenju neutemeljeno izključuje zaposlene, bivše zaposlene in upokojene delavce, da bi v postopku lastninskega preoblikovanja igralnic pridobili delnice podjetja, v katerem so ali so bili zaposleni. Po mnenju pobudnikov takšna ureditev pomeni kršitev z Ustavo zagotovljene pravice do enakosti (drugi odstavek 14. člena Ustave), saj diskriminira delavce, zaposlene v igralnicah, ki prirejajo posebne igre na srečo, v primerjavi z delavci Loterije Slovenije in v primerjavi z vsemi ostalimi delavci v podjetjih, ki so se preoblikovala po Zakonu o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 55/92 in nasl. - ZLPP), ki so lahko pridobili delnice podjetja po pravilih o interni razdelitvi in notranjem odkupu. Po mnenju pobudnikov je takšno razlikovanje nedopustno, ker ni nobenega racionalnega argumenta za drugačno ureditev lastninskega preoblikovanja igralnic, ki prirejajo posebne igre na srečo. Pobudnika navajata, da tako Loterija Slovenije kot igralniška podjetja izvajajo igre na srečo, da gre v obeh primerih za trajno prirejanje iger na srečo na podlagi koncesije, da morata biti obe vrsti prirediteljev iger na srečo organizirani kot delniška družba in da so omejitve glede kapitalske strukture po Zakonu o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 27/95 in nasl. - ZIS) za obe vrsti prirediteljev enake, razen glede delničarstva zaposlenih.

B.

2. Ustavno sodišče je s sklepom z dne 18. 11. 1999 obe pobudi zaradi skupnega obravnavanja združilo.

3. Sindikat igralniških delavcev Slovenije je svojo vlogo sicer opredelil kot zahtevo za presojo ustavnosti ZLPPOD. Po osmi alineji prvega odstavka 23. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju ZUstS) lahko vloži zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti predpisa reprezentativni sindikat za območje države, kadar so ogrožene pravice delavcev.

Glede na to, da Sindikat igralniških delavcev Slovenije ne spada med reprezentativne sindikate za območje države v smislu navedene določbe ZUstS (iz priložene kopije odločbe Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve št. 121-02-194/93 z dne 11. 2. 1994 izhaja, da je Sindikat igralniških delavcev Slovenije reprezentativni sindikat v poklicu krupje), je Ustavno sodišče njegovo vlogo obravnavalo kot pobudo.

4. Po ustaljeni praksi Ustavnega sodišča sindikat izkazuje pravni interes za vložitev pobude, čeprav izpodbijani predpis ne posega neposredno v njegove lastne pravice, pravne interese oziroma pravni položaj, bi pa lahko vplival na pravice, pravne interese oziroma pravni položaj delavcev, katerih interese sindikat predstavlja in zastopa (tako npr. sklep št. U-I-36/98 z dne 13. 10. 1999, OdlUS VIII, 222 in sklep št. U-I-285/97 z dne 12. 2. 1998, OdlUS VII, 29). Pobudnikoma bi bilo torej mogoče priznati pravni interes pod pogojem, če bi njuni člani sindikata imeli pravni interes za izpodbijanje predpisa, ki ga izpodbijata.

5. Določba 13. člena ZLPPOD ureja upravičence iz lastninskega preoblikovanja igralnic, na katere Republika Slovenija v določenem deležu prenese delnice preoblikovane družbe, ki prireja posebne igre na srečo. Vprašanje, ali bi med njimi kot upravičenci morali biti določeni tudi delavci (zaposleni, bivši zaposleni in upokojeni delavci) ali ne, je vprašanje, ki se nanaša na pravice oziroma pravni položaj dotičnih delavcev, katerih interese zastopata sindikata kot pobudnika. Zato bi bilo sindikatoma - če bi bile izpolnjene tudi druge procesne predpostavke - mogoče priznati pravni interes.

6. Vendar se je z dokončanjem postopkov lastninskega preoblikovanja igralnic izpodbijana določba izčrpala in s tem dejansko izgubila pravno veljavo. Ustavno sodišče o ustavnosti zakonov oziroma zakonskih določb, ki so med postopkom prenehale veljati, praviloma ne odloča. Odloča le, če "niso bile odpravljene posledice neustavnosti", torej le, če pobudnik izkaže svoj pravni interes za nadaljevanje postopka (47. člen ZUstS). Pravni interes pobudnika, ki je kot procesna predpostavka določen v 24. členu ZUstS, mora biti podan ves čas postopka in tudi v času odločanja Ustavnega sodišča. Zato je Ustavno sodišče oba pobudnika pozvalo, naj v primeru, če pri pobudi vztrajata, izkažeta pravni interes, dopisu pa priložilo mnenje Vlade z dne 15. 11. 2000 in odgovor Državnega zbora z dne 12. 1. 2001, iz katerih izhaja, da je lastninsko preoblikovanje obstoječih igralnic na podlagi ZLPPOD že izvedeno.

7. Pobudnika sta Ustavnemu sodišču odgovorila, da vztrajata pri pobudi, vendar s svojimi navedbami in priloženo kopijo tožbe družbe Hit, d.o.o., Nova Gorica, v še ne pravnomočno zaključeni zadevi zoper Agencijo Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje zaradi odprave odločbe njene podružnice v Novi Gorici št. 380-22/93-IV/ŠK z dne 28. 6. 1996, nista izkazala obstoja pogojev za nadaljevanje postopka.

8. Kot izhaja iz 6. točke te obrazložitve, je procesna predpostavka za meritorno odločanje o ustavnosti izpodbijane zakonske določbe obstoj pravnega interesa oziroma pravovarstvene potrebe pobudnika. To pomeni, da je treba najprej ugotoviti, ali bi morebitna meritorna odločitev Ustavnega sodišča, s katero bi ugotovilo, da je bila izpodbijana določba v neskladju z Ustavo, učinkovala na pravni položaj pobudnika. Tudi če bi Ustavno sodišče ugotovilo neustavnost izpodbijane določbe 13. člena ZLPPOD, bi v skladu s 43. in 44. členom ZUstS lahko navedeno zakonsko določbo le razveljavilo z učinkom za naprej, njena uporaba in učinkovanje pa bi bila preprečena le v postopkih lastninskega preoblikovanja, ki se do razveljavitve še ne bi pravnomočno končali.

9. Vlada in Državni zbor sta v zgoraj navedenih dopisih posredovala podatke o tem, da so bili vsi postopki lastninskega preoblikovanja na podlagi ZLPPOD že končani z vpisom lastninskega preoblikovanja v sodni register (po navedbah Vlade se je zadnja dne 8. 4. 1999 preoblikovala družba Casino Bled). Iz dopisa Okrožnega sodišča v Novi Gorici št. R 1288/2001 z dne 4. 7. 2001 izhaja, da je tudi družba Hit že zaključila postopek lastninskega preoblikovanja in da je Sklep o vpisu lastninskega preoblikovanja opr. št. Srg 76798 z dne 9. 2. 1998 postal pravnomočen dne 14. 7. 1998. Priložena kopija tožbe družbe Hit, ki sta jo pobudnika posredovala, ne nasprotuje navedenim dejstvom in ne izkazuje, da bi lastninsko preoblikovanje v družbi Hit ne bilo pravnomočno zaključeno. Ne da bi se spuščalo v možni procesni oziroma meritorni izid navedene pravde, pa Ustavno sodišče ugotavlja, da tudi morebitni uspeh ne bi vplival na pravnomočen vpis lastninskega preoblikovanja družbe Hit v sodni register. V skladu s prvim odstavkom 12. člena ZLPPOD je lastninsko preoblikovanje izvedeno z dnem vpisa v sodni register, na podlagi katerega Republika Slovenija prevzame celotni osnovni kapital preoblikovanega subjekta, katerega delnice nato v skladu s 13. členom ZLPPOD v tridesetih dneh od njihove pridobitve prenese na z zakonom določene upravičence. Z vpisom v sodni register je torej lastninsko preoblikovanje izvedeno. Pri že izvedenih postopkih lastninskega preoblikovanja, katerih vpis v sodni register je že postal pravnomočen, tudi morebitna razveljavitev izpodbijane določbe ne bi mogla več vplivati in spremeniti nastalega pravnega stanja.

10. Ker pobudnika nista izkazala, da bi morebitna razveljavitev te določbe še lahko vplivala na pravni položaj delavcev, katerih interese zastopata, je Ustavno sodišče pobudi zaradi pomanjkanja pravnega interesa (pravovarstvene potrebe) zavrglo.

C.

11. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi 25. člena ZUstS v sestavi: predsednik Franc Testen ter sodnice in sodniki dr. Janez Čebulj, dr. Zvonko Fišer, Lojze Janko, Milojka Modrijan, dr. Ciril Ribičič, dr. Mirjam Škrk, dr. Lojze Ude in dr. Dragica Wedam-Lukić. Sklep je sprejelo z osmimi glasovi proti enemu. Proti je glasoval sodnik Ude, ki je dal odklonilno ločeno mnenje.

Namestnik predsednika
dr. Lojze Ude